

RECENZE

LINDA, Jaromír, Soupis rukopisů Západočeského muzea v Plzni. Západočeské muzeum v Plzni, Plzeň 2004, 216 s., Ll. Tab. obr. příl. ISBN 80-7247-014-0.

V roce 2004 vyšla za podpory několika grantových projektů v Západočeském muzeu v Plzni z knihovnického hlediska významná publikace *Soupis rukopisů Západočeského muzea v Plzni – Catalogus manuscriptorum quae in museo Bohemiae Plzinae asservantur*. Kniha byla druhým svazkem edice *Fontes bibliothecarum musei Pilsnensis*. Zpracoval ji, úvod a rejstříky sestavil Jaromír Linda. Hlavním redaktorem publikace byl Ilja Šedo. Linda stručně popsal sbírku rukopisů plzeňského muzea i její osudy v rámci knihovny Západočeského muzea v Plzni, která dnes tvoří jeden celek složený z dřívějších samostatných muzejních knihoven. Ke spojení plzeňských muzeí došlo v roce 1948. O dva roky později musely být předány některé staré tisky z této knihovny do někdejší Státní vědecké knihovny v Plzni. Byl tam např. předán významný exemplář Koldínových Práv městských království českého (Praha 1579), kde byly přivázány smlouvy a výpovědi měst Kouřimi a Českého Brodu z 2. poloviny 16. století (sign. 5 A 18). Sbírkou rukopisů muzea jako celku se však delimitace nijak významně nedotkla.

Kromě středověkých rukopisů, z nichž čtenáře po estetické stránce zaujme např. Bible z Francie z poloviny 14. století nebo italský breviář minoritského původu, který je přibližně ze stejné doby, zde můžeme najít rovněž i velké množství rukopisů z raného novověku i pozdějších období. Nejstarším rukopisem v muzejní sbírce je zlomek německého antifonáře z 2. poloviny 13. století. Nacházejí se zde i staré tisky s rukopisnými vpisky. Takovým je i tisk Kalendáře historického Daniela Adama z Veleslavína (Praha 1590, sign. 503 A 1), který má v tomto soupisu č. 7 a je z celé sbírky o 115 položkách z hlediska literárního bezpochyby nejcennějším. Vedle vázaných spisů zde můžeme najít také jednotliviny diplomatické povahy, zejména listiny z počátku vlády habsburské panovnice Marie Terezie. Heraldiky by jistě zaujaly i erbovní listiny habsburských panovníků Rudolfa II. a Ferdinanda II. Z knihovnických skvostů je rovněž velmi zajímavý katalog knihovny z kláštera františkánů v Plzni z let 1764 – 1766, o němž v literatuře informoval i významný plzeňský archivář a historik Fridolín Macháček (1884–1954).

Sbírka plzeňských muzejních rukopisů, v níž se např. nachází i několik zajímavých orientálních rukopisů, např. perského nebo tchajského původu, má značný význam nejen pro poznání našeho národního kulturního dědictví, ale i jeho širších souvislostí. Můžeme tedy s uspokojením konstatovat, že si rozhodně zpřístupnění trvalejší formou reprezentativně naučné publikace zasloužila. V knize následuje po úvodu vlastní soupis rukopisů, konkordance podle některých kritérií popisu rukopisů (Konkordance – Řazení podle pořadových čísel soupisu a signatur, Řazení podle přírůstkového čísla, Řazení podle přírůstkových čísel Umělecko-průmyslového musea města Plzně, Řazení podle signatur oddělení středověku – ZČM) a rejstříky sestavené podle podobných kritérií (Chronologický rejstřík – Codicum aetas, Datované rukopisy – Codices in quibus

perfectionis annus indicatur, Lokalizované rukopisy – Codicum origo, Filigrány – Index filigranorum, Vlastníci, předchozí knihovny a instituce – Codicum possessores, Jazykový rejstřík – Codicum lingua, Tisky – typhographica, Písemnosti archivní povahy – Archivalia, Pečeti – Sigillia, Písmo – Scriptura, Písaři – Codices scriptores, Rejstřík výzdoby – Index imaginum et illuminationum in codicibus contentorum s uvedením jmen příslušných umělců, Notace – Notae musicae, Vazby – Involucra, Rukopisy s údaji o cenách a koupi – Pretium et emptiones, Rok akvizice rukopisů – Annus acquirendi manuscripta, Rejstřík jmenný, místní a věcný – Index nominum locorum rerumque, Incipity – Operum initia, Rejstřík pomocných názvů – Index nominum auxiliarium). Dále pak následuje vysvětlení zkratk a seznam pramenů, literatury a edic. Spis je doplněn také poměrně zdařilou barevnou obrazovou přílohou, která obsahuje celkem 51 vyobrazení z tohoto rozmanitého fondu, na jehož základě si můžeme utvořit poměrně přesnou představu o skladbě tohoto plzeňského muzejního historického knižního fondu. Ten je zároveň i ukázkou, jak takový rukopisný fond muzejní provenience může vypadat nejen z hlediska knihovnického nebo knihovědného, ale i uměleckohistorického a muzeologického. Dá se o ní říci, že tato práce je velmi důležitou pomůckou na poli poznání rukopisného bohatství našich muzeí.

Václav Bartůšek